

ANA TEMA ¹

8. Madde

Özel Hayata Saygı Hakkı:

“Kamusal Bekçi Köpeği” Rolünün Korunması veya Kısıtlanması

(Son Güncelleme Tarihi: 29.02.2024)

Giriş

Mahkeme, farklı türden kamusal bekçi köpeklerinin bulunduğunu kabul etmektedir. Mahkeme, basının bu türden bir rolü yerine getirdiğini (*Barthold/Almanya*, 1985, § 58) çok önceden tespit etmiş ve mesleği gazeteci olmayanlar gibi (*Falzon/Malta*, 2018, § 57, bu davada Mahkeme, haftalık dergilerde düzenli olarak görüş yazıları yayımlayan, emekli bir siyasetçinin bu rolünü kabul etmiştir.), mesleği gazeteci olanlar (örnek olarak bk. *Pedersen ve Baadsgaard/Danimarka* [BD], 2004, § 71) için de bu görevi kabul etmiştir.

Ayrıca Mahkeme, STK’ların kamu yararını ilgilendiren konulara dikkat çekmeleri halinde, “kamusal bekçi köpeği” rolünü oynadıkları kanısına varmaktadır (*Vides Aizsardzības Klubs/Letonya*, 2004, § 42; *Animal Defenders International/Birleşik Krallık* [BD], 2013, § 103). Bir STK, basının rolüne önemi gereği benzer olan, bir “kamusal bekçi köpeği” rolünü yerine getirmekte ve dolayısıyla, sosyal “bekçi köpeği” olarak nitelendirilebilmektedir ve söz konusu görev, Sözleşme uyarınca bir STK’nın basına sağlanan korumaya benzer bir korumadan yararlanmasını haklı göstermektedir (*Magyar Helsinki Bizottság/Macaristan* [BD], 2016, § 159; *Margulev/Rusya*, 2019, §§ 47-48; *Association Burestop 55 ve diğerleri/Fransa*, 2021, § 88).

Ayrıca, blog yazarları ve diğer popüler sosyal medya kullanıcılarının görevi, 10. maddenin sunduğu korumaya ilişkin olarak “kamusal bekçi köpeği” görevine benzetilebilmektedir (*Magyar Helsinki Bizottság/Macaristan* [BD], 2016, § 168; *Falzon/Malta*, 2018, § 57; *Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merkezi/Ukrayna*, 2020, § 87). Mahkeme, bir seçim gözlemcisi için benzer ilkeleri uygulamıştır (*Timur Sharipov/Rusya*, 2022, §§ 26 ve 35). Buna karşın Mahkeme, avukatların bu kategoriye girmedikleri kanaatine varmıştır (*Studio Monitori ve diğerleri/Gürcistan*, 2020, § 42).

Bu ana tema, özel hayata saygı hakkının bu “kamusal bekçi köpekleri” tarafından yerine getirilen hayati rolü nasıl hem koruyabileceği hem de sınırlandırabileceğini belirtmektedir. Bir yandan, özel hayata saygı hakkı, Devletin keyfi müdahalelerine karşı bir bekçi köpeğini koruyabilmekte ve diğer yandan, başkalarının hak ve özgürlükleri ve gerçekte kamu yararı nedeniyle bu köpeğin faaliyetlerini sınırlandırabilmektedir. Bu son hususla ilgili olarak, bir kamusal bekçi köpeğinin “görev ve sorumlulukları” bulunmaktadır (örnek olarak, gazetecilerin görev ve sorumlulukları için bk. *Pentikäinen/Finlandiya* [BD], 2015, §§ 88-91; *Amaghlobeli ve diğerleri/Gürcistan*, 2021, § 39; *Milosavljević/Sırbistan (no. 2)*, 2021, § 65; *Stancu ve diğerleri/Romanya*, 2022, § 111; ve STK’lar için

¹ Bu belge Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olup Mahkeme açısından bağlayıcı değildir. Bu tercüme, Avrupa Konseyi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin onayı ile yayımlanmıştır ve sadece **Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığının** sorumluluğu altındadır.

uygulanan gazetecilik etiğine ilişkin değerlendirmelerle ilgili olarak bk. [Magyar Helsinki Bizottság/Macaristan](#) [BD], 2016, § 159 ve [Medžlis Islamske Zajednice Brčko ve diğerleri/Bosna-Hersek](#) [BD], 2017, § 87).

Devletler, kendileri açısından Sözleşme’nin 8. maddesinden doğan pozitif yükümlülükler uyarınca, kişilerin itibarının kanun tarafından yeterli bir şekilde korunmasını sağlayacak bir şekilde ifade özgürlüğünün kullanılmasına ilişkin düzenlemeler yapmakla yükümlüdürler. Bununla birlikte Devletler sonuç olarak, basın organlarını “kamusal bekçi köpeği” rollerini yerine getirmekten caydırabilecek nitelikte tedbirler almaktan kaçınmalıdırlar ([Atamanchuk/Rusya](#), 2020, §§ 66 ve 70).

Bu nedenle Mahkeme, söz konusu haklar ile çatışan menfaatler arasında adil bir dengenin nasıl kurulacağı konusunda yol gösterici ilkeler hazırlamıştır. Başvuranlar ve bunların şikâyetleri açısından, 8 ve/veya 10. maddeler ileri sürülebilmektedir. Bu ana tema, 8. madde, 8. maddeyle bağlantılı olarak 10. madde (gerektiği takdirde) ve diğer bazı maddeler (*idem*) kapsamında Mahkemenin incelemesine sunulan davalarla ilgilidir.

Güncel İçtihatlardan Doğan İlkeler

İletişimlerin İzlenmesi:

- Kanun, gazetecilerin kaynaklarının tespit edilmesi amacıyla telekomünikasyonlarının dinlenmesi ve kaydedilmesi gibi, gazetecilere ilişkin izleme yetkileri için uygun güvenceleri öngörmelidir ([Telegraaf Media Nederland Landelijke Media B.V. ve diğerleri/Hollanda](#), 2012, § 102 - 8 ve 10. maddeler: ihlal).
- Gizli izleme, STK’ların bekçi köpeği faaliyetleri üzerinde bir etki yaratabilmektedir ([Szabó ve Vissy/Macaristan](#), 2016, § 38 - 8. madde: ihlal).
- Mahkemenin, özellikle bekçi köpeklerine atıfta bulunmaksızın, genel olarak gizli izleme rejimlerine yönelik değerlendirmelerde bulunduğu bazı davalar gerçekte bekçi köpekleri tarafından sunulmuştur ([Avrupa Entegrasyonu ve İnsan Hakları Derneği ve Ekimdjiev/Bulgaristan](#), 2007, § 69 - 8. madde: ihlal; [Liberty ve diğerleri/Birleşik Krallık](#), 2008, § 57 - 8. madde: ihlal; [Roman Zakharov/Rusya](#) [BD], 2015, §§ 175 179 - 8. madde: ihlal; [Centrum för rättvisa/İsveç](#) [BD], 2021 - 8. madde: ihlal (iletişimlerin toplu olarak dinlenmesi ve istihbarat paylaşımı); [Big Brother Watch ve diğerleri/Birleşik Krallık](#) [BD], 2021 - 8 ve 10. maddeler: ihlal (iletişim hizmet sağlayıcılarından iletişim verilerinin toplu olarak dinlenmesi ve elde edilmesi rejimi), 8 ve 10. maddeler: ihlal yok (yabancı istihbarat servislerinden bilgi alınması).

Bir Gazetecinin Evinde veya İşyerinde Yapılan Aramalar: Gazetecilik Materyaline El Konulması:

- Evin ([Ernst ve diğerleri/Belçika](#), 2003, § 110) ve büronun ([Ernst ve diğerleri/Belçika](#), 2003, § 110 - 8 ve 10. maddeler: ihlal; [Saint-Paul Luxembourg S.A./Lüksemburg](#), 2013, § 39 - 8 ve 10. maddeler: ihlal) korunması yükümlülüğüne ilişkin içtihatlar, gazeteciler için uygulanmıştır.
- Bir gazetecinin avukatının bürosunda yapılan arama, Sözleşme’nin 8. maddesine ihlal teşkil edebilmekte ve gazetecinin 10. maddeyle güvence altına alınan haklarını etkileyebilmektedir ([Roemen ve Schmit/Lüksemburg](#), 2003, § 71 - 8 ve 10. maddeler: ihlal).
- Bir gazeteciye ait olan veri kayıt cihazlarına el konulmasını gerektiren her türlü arama, gazetecinin ifade özgürlüğüne (gazetecinin kaynaklarının korunması da dâhil olmak üzere) ilişkin sorun yaratmaktadır ve bu cihazlarda bulunan bilgilere erişimin kötüye kullanmalara karşı yeterli ve uygun güvencelerle korunması gerekmektedir ([Nagla/Letonya](#), 2013, § 101 - 10. madde: ihlal; 8. madde bağlamındaki şikâyetin ayrı olarak incelenmesinin gerekli olmadığına karar verilmesi);
- Bir gazetecinin iletişim verilerine el konulması, kamu yararına yönelik ağır basan bir gereklilikle haklı gösterilmelidir: Bu türden verilerin elde edilmesine ilişkin hayati menfaat; söz konusu bilginin elde edilmesini sağlayan diğer makul yöntemlerin bulunmaması ve

verilerin iletilmesi yönündeki meşru menfaatin verilerin ifşa edilmemesi yönündeki genel kamu yararına kıyasla açıkça öncelikli olması (*Sedletska/Ukrayna*, 2021, § 70 - 10. madde: ihlal).

- Toplu olarak dinleme rejimleri, 10. madde açısından gizli gazetecilik unsurlarına ilişkin olarak sonuçlar doğurabilmektedir. Bu bağlamda Mahkeme, örnek olarak, bir gazeteciyle bağlantılı güçlü bir seçicinin kasıtlı olarak kullanılması veya seçilen güçlü seçiciler dikkate alındığında, bu türden unsurların bir inceleme için seçilme olasılığının yüksek olması halinde, bu türden unsurlara *kasıtlı* erişim ile toplu bir dinlemenin “ağlarına” takılan bu türden unsurlara *tesadüfi* erişim arasında bir ayırım yapmaktadır (*Big Brother Watch ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2021, §§ 447-450 - 8 ve 10. maddeler: ihlal). Kasıtlı erişimlere ilişkin olarak, gazetecilik iletişimlerine yönelik verilen zararın şiddeti (bir gazetecinin evinde veya işyerinde yapılan bir aramadan kaynaklanabilecek duruma benzer) göz önünde bulundurulduğunda, bağımsız bir önleyici denetim gerekli olmaktadır: Seçicilere veya arama terimlerine, bu tedbirin “kamu yararına ilişkin ağır basan bir gereklilikle haklı gösterilip gösterilmediğini” belirleme yetkisine sahip olan bir hâkim veya başka bir bağımsız ve tarafsız karar verme organı tarafından izin verilmelidir (*ibidem*, § 448). Tesadüfi erişimlere ilişkin olarak, iç hukukun bu gizli unsurların saklanması, incelenmesi, kullanılması, üçüncü kişilere iletilmesi ve yok edilmesi konusunda sağlam güvenceler içermesi gerekmektedir. Ayrıca, iletişimin veya verilerin gizli gazetecilik unsurlarını içerdiğinin anlaşılması halinde, bunların saklanması uzatılması ve incelenmesinin sürdürülmesi, yalnızca söz konusu tedbirlerin “kamu yararına ilişkin ağır basan bir gereklilikle haklı gösterilip gösterilmediğini” belirleme yetkisine sahip olan bir hâkim veya başka bir bağımsız ve tarafsız karar verme organı tarafından izin verilmesi koşuluyla mümkün olabilmektedir (*ibidem*, § 449- 450 450; § 458).

Araştırmacı Gazetecilik ve Devletin Yükümlülükleri:

- *Khadija Ismayilova/Azərbaycan*, 2019: Hükümet hakkında çok eleştireci gazetecilik faaliyeti yürütmesiyle bağlantılı olarak, tanınmış bir araştırmacı gazetecinin özel hayatına yönelik müdahale edilmesi (gazetecinin bilgisi dışında çekilen videolarının internet üzerinde yayımlanması da dâhil olmak üzere) ve yetkili makamların bu dava hakkında soruşturma yürütme şekline ilişkin ciddi eksiklikler. Devletin 8. madde kapsamındaki pozitif yükümlülükleri açısından incelenen şikâyet: §§ 113-114. Söz konusu videonun yayımlanmasının başvuranın mesleki faaliyetiyle bağlantılı olup olmadığının incelenmesinin ve bu bağlamda sorumlu olan kişinin belirlenmesinin önemi. Bir gazetecinin insanlık onuruna yönelik verilen zarar ve ciddi eylemler: § 116.
 - Soruşturma sırasında elde edilen özel bilgilerin, savcılık tarafından yapılan bir basın açıklamasında yayımlanması (8. madde, özel hayata saygı). Yetkili makamların, başvuranın daha önce maruz kaldığı, özel hayata yönelik zararı ağırlaştırmama konusunda dikkatli davranmaları gerekmektedir (§ 148).
 - Başvurana karşı işlenen ve görünüşte ilgilinin gazetecilik faaliyetiyle bağlantılı olan, cezayı gerektiren eylemler, yetkili makamların dikkatine sunulmuştur. Sözleşme’nin 10. maddesi. “Gazetecilikle ilgili koruyucu bir ortamın ruhuyla çelişen” durum (§ 165) ve Devletin, başvuranı ifade özgürlüğünü kullanması bağlamında korumaya yönelik pozitif yükümlülüğünü yerine getirmemesi.

Özel Hayata Saygı Hakkı ile İfade Özgürlüğü Arasında Bir Dengenin Kurulması:

- İlke olarak, 8 ve 10. maddelerde güvence altına alınan haklar, eşit bir saygıyı gerektirmektedir. Mahkeme, başvurunun sonucunun ilke olarak, başvurunun röportaja konu edilen kişi (8. madde) veya bu röportajı yayımlayan yayıncı (10. madde) tarafından Mahkemeye sunulmasına bağlı olarak değişmeyeceği kanısına varmaktadır (*Von Hannover/Almanya (no. 2)* [BD], 2012, § 106 - 8. madde: ihlal yok). 8 ve 10. maddeler arasında bir dengenin kurulmasına ilişkin genel ilkelerin bir özeti için bk. *ibidem*, §§ 95-113.

- 8. maddenin uygulanabilmesi için, kişisel itibara yönelik zararın belirli bir ciddiyet düzeyine ulaşması ve özel hayata saygı hakkının kişisel olarak kullanılmasına zarar verecek bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir (örnek olarak bk. [Bédat/İsviçre](#) [BD], 2016, § 72).
- Bir yandan, demokratik bir toplumda tartışmaya katkı sağlayabilecek nitelikteki, resmi görevlerini yerine getirmeleri bağlamında siyasetçilerle ilgili olan ve basının demokrasi bağlamında “bekçi köpeği” olarak temel rolünü oynadığı olay ve olguları -tartışmalı olsa bile- anlatan bir haber ile diğer yandan, bu türden görevleri yerine getirmeyen ve basının aynı rolü oynamadığı bir kişinin özel hayatına ilişkin ayrıntılar hakkında yapılan bir haber arasında temel bir ayrım yapılmalıdır ([Von Hannover/Almanya](#), 2004, § 63 - 8. madde: ihlal; [Von Hannover/Almanya \(no. 2\)](#) [BD], 2012, § 110 - 8. madde: ihlal yok). Özellikle, heyecan veya eğlence yaratmak amacıyla, mahrem, hatta menfur nitelikteki haberlere yoğunlaşan ve belirli bir okuyucu kitlesinin başkalarının hayatının tamamen özel yönlerine ilişkin merakını gidermeye çalışan basın makaleleri için başka hususlar da uygulanabilmektedir ([M.L./Slovakya](#), 2021, § 53 - 8. madde: ihlal).
- Yalnızca bir kişinin geçmişte basınla iş birliği yapması, bu kişiyi özel hayat hakkından yoksun bırakmak için bir gerekçe olarak kullanılamayacaktır ve aynı şekilde, özel hayatı etkileyen yazılar hakkında gerçek veya varsayılan herhangi bir müsamaha veya hoşgöründen de yararlanılamayacaktır. Kişilerin kendilerine ilişkin özel bilgileri kamuoyuna açıkladıkları durumlarda bile, bu bilgilerin daha sonra sunulma biçiminin ilgili koşullar bakımından haklı gösterilmesi gerekmektedir. Bir kişinin röportajlar vermesi, Devleti, bu kişinin özel hayatını korumaya yönelik pozitif yükümlülüğünden muaf tutmamaktadır, zira ilke olarak, bir kişi, basın organlarını kendisi tarafından seçilen bir şekilde bilgilerin iletilmesi için kullanmaya çalışmakla suçlanamayacaktır ([Dupate/Letonya](#), 2020, § 64).
- Mahkeme, tanınmış kişilerin özel hayatına ilişkin bilgilerin yayımlanmasının genel olarak eğlence amacı taşımasına rağmen, bu durumun kamuoyu için kullanılabilir bilgi çeşitliliğine katkıda bulunduğunu ve şüphesiz, Sözleşme'nin 10. maddesinin sunduğu korumadan yararlandığını kabul etmiştir. Ancak bu koruma, söz konusu bilginin özel ve mahrem bir nitelikte olması ve bilginin yayımlanmasında herhangi bir kamu yararının bulunmaması halinde, 8. maddenin gerekliliklerine yer verebilmektedir ([Dupate/Letonya](#), 2020, § 51).
- Mahkeme, basında görüntülerin yayımlanmasının, özellikle bu görüntülerin gizli olarak çekilmesi ve başvuranın kamuoyunda tanınmaması durumunda, kamu yararını ilgilendiren bir tartışmaya katkıda bulunup bulunmadığının belirlenmesinin önem arz ettiğini vurgulamıştır ([Hájovský/Slovakya](#), 2021, §§ 31, 43 ve 49-50 - 8. madde: ihlal). Ayrıca Mahkeme, ifade özgürlüğünün kullanılmasına bağlı olan, “görev ve sorumlulukların”, bir kişi hakkında kişisel ve mahrem bilgileri ortaya koyan fotoğrafların kamuoyunda yayımlanmasına ilişkin olarak özel bir önem taşıdığını ve bir ailenin hayatıyla ilgili bazı olayların, bilhassa dikkatli bir şekilde korunması ve dolayısıyla, gazetecileri bu olayları ele alırken dikkatli ve özenli bir şekilde davranmaya yöneltmesi gerektiğini vurgulamıştır ([Dupate/Letonya](#), 2020, § 59).
- Özellikle, 8. maddenin ifade özgürlüğü üzerinde neden olabileceği caydırıcı etki göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu madde, bir kişinin özel hayatına ilişkin mahrem ayrıntıları yayımlamadan önce kişiye önceden bilgi verme yükümlülüğü getirmemektedir ([Mosley/Birleşik Krallık](#), 2012, § 132 - 8. madde: ihlal yok).
- Bir gazetecinin, bir sanıkla ilgili çok kişisel (ve hatta tıbbi) nitelikteki bilgileri ifşa etmesi, 8. madde açısından en üst düzeyde bir korumayı gerektirmektedir; bu durum, sanığın kamuoyunda tanınmaması durumunda daha da önemli olmaktadır ([Bédat/İsviçre](#) [BD], 2016, § 76 - 10. madde: ihlal yok).

- Mahkeme, bir düzeltmenin yayımlanmasına ilişkin yasal yükümlülüğün, basın organları tarafından ifade özgürlüğünün kullanılmasını düzenleyen yasal çerçevenin normal bir kurucu unsuru olarak değerlendirilebileceği kanısına varmıştır. Cevap hakkının amacı, herkesin, kitle iletişim araçları yoluyla yayımlanan ve kişinin özel hayatı, onuru veya itibarına zarar verebilecek nitelikteki bazı açıklama veya görüşlere karşı korunmasına imkân sağlamaktır. Başka bir ifadeyle, cevap hakkının temel amacı, kişilerin basında kendilerine ilişkin yayımlanabilecek yanlış bilgilere itiraz etmelerine imkân sağlamaktır (*Axel Springer SE/Almanya*, 2023, §§ 33-34). Bununla birlikte, basının yararlandığı yüksek koruma düzeyi dikkate alındığında, yalnızca istisnai koşullar, gazetenin tekzip metni, özür metni ya da bir hakaret davasında verilen bir mahkeme kararını yayımlamasına karar verilmesini haklı gösterebilmektedir. Bu bağlamda, verilen cezaların basının daha sonra bilgilendirme görevini ve kamusal bekçi köpeği rolünü yerine getirmesi bağlamında yaratabileceği caydırıcı etkinin de dikkate alınması gerekmektedir (*ibidem*, § 33).
- Aynı şekilde, basın organlarının, söz konusu bilgilerin güncelliğini kaybetmesi veya bundan böyle tarihsel ya da bilimsel açıdan ilgi uyandırmaması, bununla birlikte başvuranın itibarına yönelik ciddi zarar verme ihtimalinin bulunması durumunda, kamuoyuna açık olan çevrim içi arşivlerinden bazı kişisel bilgileri çıkarmalarına karar verilebilmektedir. Bu türden koşullarda, “unutulma hakkı” 8. maddenin uygulama alanına girmektedir (*Hurbain/Belçika* [BD], 2023, §§ 199 ve 255).
- Bazı durumlarda, iddiaların niteliği ve derecesi, 8. madde bakımından herhangi bir sorun yaratmamakta, ancak yalnızca 10. maddeyle ve bu maddeye ilişkin kısıtlamalarla ilgili olmaktadır; bu nedenle Mahkeme, bir dengenin kurulmasını reddedebilmektedir (*Magyar Helsinki Bizottság/Macaristan* [BD], 2016, § 196; ayrıca bk. *Lingens/Avusturya*, § 38; *Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merkezi/Ukrayna*, 2020, § 116).

İnternet Üzerindeki Bekçi Köpekleri ve 8. Madde:

- İnternet üzerindeki iletişimler ve bunların içerikleri, şüphesiz, basına kıyasla, temel hak ve özgürlüklerin, özellikle de özel hayata saygı hakkının kullanılmasına ve bunlardan yararlanılmasına yönelik zarar verme açısından daha büyük bir risk taşımaktadır (*Węgrzynowski ve Smolczewski/Polonya*, 2013; § 58 - 8. madde: ihlal yok).
- Çevrim içi yayımlanan içeriğin kaldırılmasına ilişkin şikâyetlerle ilgili olarak, çatışan menfaatlerin dengelenmesi, içeriği kaldırma talebinin başlangıçta bilgiyi yayımlayan (ve faaliyeti genellikle ifade özgürlüğünün korumaya çalıştığı hususun özünde yer alan) kuruluşa veya (birinci menfaati ilk bilgiyi yayımlamak olmayan, bir kişi hakkında mevcut tüm bilgilerin aranmasını kolaylaştırmak ve böylelikle kişinin profilini oluşturmak olan) bir arama motoruna karşı yöneltilmesine bağlı olarak, farklı sonuçlara yol açabilmektedir (*M.L. ve W.W./Almanya*, 2018, § 97 - 8. madde: ihlal yok).

Önemli Örnekler

- *Von Hannover (no. 2)/Almanya* [BD], 2012 - Ulusal mahkemelerin, tanınmış bir çiftin bilgileri dışında çekilen bir fotoğrafının yeniden yayımlanmasını yasaklamayı reddetmeleri (8. madde: ihlal yok);
- *Roman Zakharov/Rusya* [BD], 2015 - Cep telefonu iletişimlerinin gizli olarak izlenmesini düzenleyen yasal çerçeveye ilişkin eksiklikler (8. madde: ihlal);
- *Roemen ve Schmit/Lüksemburg*, 2003 - Bir gazetecinin kaynaklarının tespit edilmesi amacıyla evinde ve bürosunda aramaların yapılması, bir avukatın bürosunda arama yapılması ve bir yazıya el konulması (8 ve 10. maddeler: ihlal);

- *Ernst ve diğerleri/Belçika*, 2003 - Basına ilişkin olarak arama ve el koymalar (8. madde: ihlal);
- *Weber ve Saravia/Almanya* (k.k.), 2006 - Bir gazetecinin ifade özgürlüğünü ihlal eden, ancak ciddi bir suç oluşturmayan telekomünikasyonların stratejik amaçla izlenmesi (8 ve 10. maddeler kapsamında kabul edilemezlik);
- *Avrupa Entegrasyonu ve İnsan Hakları Derneği ve Ekimdjiev/Bulgaristan*, 2007 - Gizli izleme tedbirlerine başvurulmasına imkân veren bir kanun kapsamında yeterli güvencelerin bulunmaması (8. madde: ihlal);
- *Liberty ve diğerleri/Birleşik Krallık*, 2008 - Sivil özgürlükler alanında faaliyet gösteren kuruluşların dış iletişimlerinin, bir karara dayanılarak Savunma Bakanlığı tarafından dinlenmesi (8. madde: ihlal);
- *Mosley/Birleşik Krallık*, 2011 - Bir gazete için, bir kişinin özel hayatına ilişkin bilgilerin yayımlanacağını önceden bildirme yönünde yasal yükümlülüğün bulunmaması (8. madde: ihlal yok);
- *Telegraaf Media Nederland Landelijke Media B.V. ve diğerleri/Hollanda*, 2012 - Gazetecilerin izlenmesi ve kaynaklarının tespit edilmesini sağlayabilecek belgelerin iletilmesi kararı (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Saint-Paul Luxembourg S.A./Lüksemburg*, 2013 - Bir makalenin yazarının kimliğinin belirlenmesi amacıyla bir gazetenin merkezinde yapılan arama ve el koyma (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Węgrzynowski ve Smolczewski/Polonya*, 2013 - Mahkemelerin, başvuranın itibarını zedeleyen ve bir gazetenin internet arşivlerinde bulunan bir makalenin çıkarılmasına karar vermeyi reddetmeleri (8. madde: ihlal yok);
- *Szabó ve Vissy/Macaristan*, 2016 - Gizli izlemeye ilişkin mevzuatta kötüye kullanmalara karşı yeterli güvencelerin bulunmaması (8. madde: ihlal);
- *M.L. ve W.W./Almanya*, 2018 - Ceza infaz kurumundan çıkarılmak üzere olan bir suçun faillerinin talebi üzerine, basın organlarının, eski çevrim içi materyalleri isimsizleştirmeye zorlanmalarının reddedilmesi (8. madde: ihlal yok);
- *Khadija Ismayilova/Azerbaycan*, 2019 - Çok tanınmış bir araştırmacı gazetecinin gazetecilik faaliyetleriyle bağlantılı olarak özel hayatına müdahale edilmesi (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Dupate/Letonya*, 2020 - Kamuoyunda tanınan bir kişinin sevgilisinin, bilgisi olmadan çekilen ve doğumdan sonra yeni doğan bebeğiyle doğumhaneden ayrıldığını gösteren fotoğraflarının yayınlanması (8. madde: ihlal);
- *Centrum för rättvisa/İsveç* [BD], 2021 - Elektromanyetik bilgilerin toplanması yoluyla mobil ağlar üzerinden telefon ve internet iletişimlerinin fiilen veya potansiyel olarak toplu dinlenmesi (8. madde: ihlal - iletişimlerin toplu olarak dinlenmesi ve istihbarat paylaşımı);
- *Big Brother Watch ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], 2021 - İletişimlerin toplu olarak dinlenmesini ve istihbarat paylaşımını içeren gizli izleme rejimlerinin kapsamı ve genişliği (8 ve 10. maddeler: ihlal - toplu olarak dinleme rejimi ve iletişim hizmet sağlayıcılarından iletişim verilerinin elde edilmesi; 8 ve 10. maddeler: ihlal yok - yabancı istihbarat servislerinden istihbarat alınması);
- *Hájovský/Slovakya*, 2021 - Başvuranın bilgisi olmadan ve hile yoluyla elde edilen özel bilgilerinin ve bulanık olmayan görüntülerinin basında yayımlanmasının ardından ulusal mahkemeler tarafından ilgilinin özel hayat haklarının yanlış bir şekilde değerlendirilmesi (8. madde: ihlal);

- [Milosavljević/Sırbistan \(no. 2\)](#), 2021 - Özellikle Devlet tarafından yönetilen, kamu hizmeti veren bir şirketin müdürüne yönelik hakaret eylemleri nedeniyle, bir haber gazetesinin genel yayın yönetmeni hakkında verilen hukuki karar (10. madde: ihlal yok);
- [M.L./Slovakya](#), 2021 - Cinsel suçlar nedeniyle mahkûm edilen ve rahip olan oğlunun ölümünden yıllar sonra, oğlu hakkında fotoğraflarla gösterilen, çirkin ve doğrulanmamış ifadeleri yayımlayan sansasyonel gazetelere karşı başvuran tarafından başlatılan bir davanın reddedilmesi (8. madde: ihlal).

“Bekçi Köpeği” Rolü ve Sözleşme’nin 10. Maddesi

Basın özgürlüğünü sınırlandıran ve STK’ların/basının bekçi köpekleri olarak hareket etme yeteneğine zarar veren tedbirler genellikle, 8. maddeye herhangi bir atıf yapılmaksızın, **10. madde** kapsamında incelenmektedir: Bu ana tema çerçevesinde, yalnızca önemli davalar belirtilmektedir. Bu sınırlayıcı tedbirler aynı zamanda, Sözleşme’nin diğer maddeleri açısından incelenebilmektedir.

Örnek Olarak Bakınız:

- [Lingens/Avusturya](#), 1986 (10. madde: ihlal);
- [Animal Defenders International/Birleşik Krallık](#) [BD], 2013 (10. madde: ihlal yok);
- [Nagla/Letonya](#), 2013 (10. madde: ihlal);
- [Pentikäinen/Finlandiya](#) [BD], 2015 (10. madde: ihlal yok);
- [Medžlis Islamske Zajednice Brčko ve diğerleri/Bosna-Hersek](#) [BD], 2017 (10. madde: ihlal yok);
- [GRA Stiftung gegen Rassismus und Antisemitismus/İsviçre](#), 2018 (10. madde: ihlal);
- [Şahin Alpay/Türkiye](#), 2018 (10. madde ve 5. maddenin 1. fıkrası: ihlal);
- [Margulev/Rusya](#), 2019 (10. madde: ihlal);
- [Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merkezi/Ukrayna](#), 2020 (10. madde: ihlal);
- [Baldassi ve diğerleri/Fransa](#), 2020 (10. madde: ihlal);
- [Sedletska/Ukrayna](#), 2021 (10. madde: ihlal);
- [Amaghlobeli ve diğerleri/Gürcistan](#), 2021 (10. madde: ihlal yok);
- [Association Burestop 55 ve diğerleri/Fransa](#), 2021 (10. madde: ihlal yok);
- [Hurbain/Belçika](#) [BD], 2023 (10. madde: ihlal yok).

Genel İlkelerin Özeti

- 8 ve 10. maddeler arasında bir dengenin kurulmasına ilişkin genel ilkelerin bir özeti için [Von Hannover/Almanya \(no. 2\)](#) [BD], 2012, §§ 95-113 kararına bakınız.

Diğer Atıflar

Avrupa Konseyi:

- [Parlamente Meclisin Gazetecilik Etiğine İlişkin 1003 Sayılı Kararı](#) (1993)
- [Avrupa Konseyi Parlamente Meclisinin Özel Hayata Saygı Hakkına İlişkin 1165 Sayılı Kararı](#) (1998)
- [Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Yönelik Gazetecilerin Bilgi Kaynaklarını İfşa Etmeme Hakkı Hakkında R \(2000\) 7 Sayılı Tavsiye Kararı](#) (2000)
- [Avrupa Konseyi Parlamente Meclisinin Toplu İzleme Operasyonlarına İlişkin 2045 \(2015\) Sayılı Kararı](#) (2015)

- Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Yönelik Gazeteciliğin Korunması ve Gazetecilerin ve Diğer Medya Aktörlerinin Güvenliği Hakkında CM/Rec(2016)4 Sayılı Tavsiye Kararı (2016)
- Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin Editoryal Bütünlüğün Korunmasına İlişkin 2212 (2018) Sayılı Kararı (2018)

Avrupa Birliği:

- Google Spain SL, Google Inc./Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González (2014)
- Genel Veri Koruma Yönetmeliği (2016)

Birleşmiş Milletler:

- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Düşünce ve İfade Özgürlüğü Hakkının Geliştirilmesi ve Korunmasına İlişkin Özel Raportör’ün Raporu (A/HRC/23/40) (2013)

BAŞLICA İÇTİHAT ATIFLARI

İlke Kararları:

- *Von Hannover/Almanya (no. 2)* [BD], no. 40660/08 ve 60641/08, 7 Şubat 2012 (8. madde: ihlal yok);
- *Axel Springer AG/Almanya* [BD], no. 39954/08, 7 Şubat 2012 (10. madde: ihlal).

Sözleşme’nin 8. Maddesi Kapsamındaki Diğer Davalar

- *Roemen ve Schmit/Lüksemburg*, no. 51772/99, 25 Şubat 2003 (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Ernst ve diğerleri/Belçika*, no. 33400/96, 15 Temmuz 2003 (8. madde: ihlal);
- *Weber ve Saravia/Almanya* (k.k.), no. 54934/00, 29 Haziran 2006 (8 ve 10. maddeler bağlamında kabul edilemezlik - açıkça dayanaktan yoksunluk);
- *Avrupa Entegrasyonu ve İnsan Hakları Derneği ve Ekimdjiev/Bulgaristan*, no. 62540/00, 28 Haziran 2007 (8. madde: ihlal);
- *Liberty ve diğerleri/Birleşik Krallık*, no. 58243/00, 1 Temmuz 2008 (8. madde: ihlal);
- *Telegraaf Media Nederland Landelijke Media B.V. ve diğerleri/Hollanda*, no. 39315/06, 22 Kasım 2012 (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Saint-Paul Luxembourg S.A./Lüksemburg*, no. 26419/10, 18 Nisan 2013 (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Roman Zakharov/Rusya* [BD], no. 47143/06, 4 Aralık 2015 (8. madde: ihlal);
- *Szabó ve Vissy/Macaristan*, no. 37138/14, 12 Ocak 2016 (8. madde: ihlal);
- *Khadija Ismayilova/Azerbaycan*, no. 65286/13 ve 57270/14, 10 Ocak 2019 (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Dupate/Letonya*, no. 18068/11, 19 Kasım 2020 (8. madde: ihlal);
- *Centrum för rättsvisa/İsveç* [BD], no. 35252/08, 25 Mayıs 2021 (8. madde: ihlal);
- *Big Brother Watch ve diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], no. 58170/13 ve diğer 2 başvuru, 25 Mayıs 2021 (8. madde: ihlal, ihlal yok; 10. madde: ihlal, ihlal yok);
- *M.L./Slovakya*, no. 34159/17, 14 Ekim 2021 (8. madde: ihlal).

Sözleşme’nin 8 ve 10. Maddeleri Arasında Bir Dengenin Kurulmasına İlişkin Diğer Davalar

- *Von Hannover/Almanya*, no. 59320/00, AİHM 2004-VI (8. madde: ihlal);
- *Mosley/Birleşik Krallık*, no. 48009/08, 10 Mayıs 2011 (8. madde: ihlal yok);
- *Magyar Helsinki Bizottság/Macaristan* [BD], no. 18030/11, 8 Kasım 2016 (10. madde: ihlal);
- *Węgrzynowski ve Smolczewski/Polonya*, no. 33846/07, 16 Temmuz 2013 (8. madde: ihlal yok);
- *Bédat/İsviçre* [BD], no. 56925/08, 29 Mart 2016 (10. madde: ihlal yok);
- *Medžlis Islamske Zajednice Brčko ve diğerleri/Bosna-Hersek* [BD], no. 17224/11, 27 Haziran 2017 (10. madde: ihlal yok);
- *M.L. ve W.W./Almanya*, no. 60798/10 ve 65599/10, 28 Haziran 2018 (8. madde: ihlal yok);
- *Atamanchuk/Rusya*, no. 4493/11, 11 Şubat 2020 (10. madde: ihlal yok);
- *Monica Macovei/Romanya*, no. 53028/14, 28 Temmuz 2020 (10. madde: ihlal);

- *Hájovský/Slovakya*, no. 7796/16, 1 Temmuz 2021 (8. madde: ihlal);
- *Milosavljević/Sırbistan (no. 2)*, no. 47274/19, 21 Eylül 2021 (10. madde: ihlal yok);
- *M.L./Slovakya*, no. 34159/17, 14 Ekim 2021 (8. madde: ihlal);
- *Barthold/Almanya*, no. 8734/79, 25 Mart 1985, A serisi no. 90 (10. madde: ihlal);
- *Lingens/Avusturya*, no. 9815/82, 8 Temmuz 1986, A serisi no. 103 (10. madde: ihlal);
- *Vides Aizsardzības Klubs/Letonya*, no. 57829/00, 27 Mayıs 2004 (10. madde: ihlal);
- *Pedersen ve Baadsgaard/Danimarka* [BD], no. 49017/99, 17 Aralık 2004 (10. madde: ihlal yok);
- *Animal Defenders International/Birleşik Krallık* [BD], no. 48876/08, 22 Nisan 2013 (10. madde: ihlal yok);
- *Nagla/Letonya*, no. 73469/10, 16 Temmuz 2013 (10. madde: ihlal);
- *Pentikäinen/Finlandiya* [BD], no. 11882/10, AİHM 2015 (10. madde: ihlal yok);
- *Bédat/İsviçre* [BD], no. 56925/08, 29 Mart 2016 (10. madde: ihlal yok);
- *Medžlis Islamske Zajednice Brčko ve diğerleri/Bosna-Hersek* [BD], no. 17224/11, 27 Haziran 2017 (10. madde: ihlal yok);
- *GRA Stiftung gegen Rassismus und Antisemitismus/İsviçre*, no. 18597/13, 9 Ocak 2018 (10. madde: ihlal);
- *Falzon/Malta*, no. 45791/13, 20 Mart 2018 (10. madde: ihlal);
- *Şahin Alpay/Türkiye*, no. 16538/17, 20 Mart 2018 (10. madde ve 5. maddenin 1. fıkrası: ihlal);
- *Khadija Ismayilova/Azerbaycan*, no. 65286/13 ve 57270/14, 10 Ocak 2019 (8 ve 10. maddeler: ihlal);
- *Cangi/Türkiye*, no. 24973/15, 29 Ocak 2019 (10. madde: ihlal);
- *Margulev/Rusya*, no. 15449/09, 8 Ekim 2019 (10. madde: ihlal);
- *Studio Monitori ve diğerleri/Gürcistan*, no. 44920/09 ve 8942/10, 30 Ocak 2020 (10. madde: ihlal yok);
- *Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü Merkezi/Ukrayna*, no. 10090/16, 26 Mart 2020 (10. madde: ihlal);
- *Baldassi ve diğerleri/Fransa*, no. 15271/16 ve diğer 6 başvuru, 11 Haziran 2020 (10. madde: ihlal);
- *Sedletska/Ukrayna*, no. 42634/18, 1 Nisan 2021 (10. madde: ihlal);
- *Amaghlobeli ve diğerleri/Gürcistan*, no. 41192/11, 20 Mayıs 2021 (10. madde: ihlal yok);
- *Association Burestop 55 ve diğerleri/Fransa*, no. 56176/18, 1 Temmuz 2021 (10. madde: ihlal yok);
- *Timur Sharipov/Rusya*, no. 15758/13, 13 Eylül 2022 (10. madde: ihlal);
- *Stancu ve diğerleri/Romanya*, no. 22953/16, 18 Ekim 2022 (10. madde: ihlal);
- *Axel Springer SE/Almanya*, no. 8964/18, 17 Ocak 2023 (10. madde: ihlal yok);
- *Hurbain/Belçika* [BD], no. 57292/16, 4 Temmuz 2023 (10. madde: ihlal yok).